BIBLIOTECA CENTRALA a „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 54-lea | 16 Pagini | EXEMPLARUL { In România: 3 lei / In străinătate: 6 lei | 16 Pagini | Nr. 259 Luni 20 Septembrie 1937

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120.288/932

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE LA „VESELIA" „UNIVERSUL COPIILOR" ȘI AL TINERETULUI" ZIARUL CĂLĂTORIILOR Câte 220 Lei pentru 12 luni în țară

FONDATOR: LUIGI CAZZAVILLAN

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25

CENTRALA TELEFONICĂ A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

DIRECTOR: STELIAN POPESCU

Românizarea comerțului exterior

Scoțând în evidență datele statistice privitoare la desvoltarea comerțului nostru exterior, d. Valer Pop, ministrul industriei și comerțului, a arătat că până în luna August exportul s'a urcat la circa 20 miliarde lei, iar excedentul exportului față de import, la circa 9 miliarde lei.

Nu e nevoe să insistăm asupra importanței pe care o are asupra prosperității unei țări intensificarea exportului și stabilirea unei balanțe active, care să permită statului să aibă la îndemână o însemnată rezervă pentru acoperirea nevoilor eventuale și în primul rând cele ale perfecționării armamentului.

D. Valer Pop fixează la 3-6 miliarde lei câștigul (socotit normal la 5—10 la sută) realizat de exportatori și importatori în afară de profitul producătorului, și, referindu-se la cei dintâi, arată necesitatea ca oficialitatea să se intereseze și de persoana beneficiarului, cel puțin jumătate din beneficiile comerțului nostru exterior trebuind să revină elementului românesc „care prin munca sa productivă oferă într'o măsură atât de largă produsele de bază".

Rolul oficialității românești constă într'o permanentă grijă ca beneficiile rezultate din propășirea țării să revină elementului etnic național.

Statul, în concepția adevărată a cuvântului, nu se poate socoti doar un oficiu capitalizator de beneficii și distribuitor de încurajări date indiferent cui.

Sistematica și hotărîta acțiune de românizare a comerțului nostru exterior trebue să ia forme practice, pe teren, pentru că buna stare a națiunei dominante consolidează existența statului, nu beneficiile recoltate de cei cari nu consideră „țara" decât un teren de exploatare, care azi e România, mâine va fi alta.

Avantagiile, primele și încurajările cari se acordă industriei naționale ori comerțului național trebue să fie date numai acelora cari îndeplinesc condițiile puse de stat în politica sa de românizare a comerțului.

Este o concepție bizară, nelogică și vădit interesată, cea difuzată de avocații streinismului acaparator, după care unei țări i-ar fi indiferent dacă beneficiile le au autohtonii ori streinii.

Elementul etnic național, legat de pământul țării, de tradițiile ei, gata să facă toate sacrificiile în caz de pericol, trebue susținut și înstărit pentru că el formează chezășia durabilității statului. Așa au făcut toate națiunile lumii, cari și-au câștigat dreptul la viață în civilizația mondială și dacă noi am pierdut enorm de mult din cauza unei orbiri întreținută de perfidia streinilor, e timpul să ne deșteptăm din lâncezeală, să scuturăm lanțurile robiei economice și să pornim la viață nouă, viața adevărată pe care au preconizat-o marii întemeetori ai României moderne.

Foto: M. VESA, A. N. E. F.

GRĂDINA ȘI BISERICA RADU-VODĂ DIN CAPITALĂ

SCRISORI DIN LONDRA

Trăinicia alianței anglo-franceze

de AUGUR

Londra, Septembrie

Plasându-ne deasupra învălmășelei, putem spune că toată cooperarea strânsă, care rezultă din conferința dela Nyon între flotele Marii Britanii și Franța, e un lucru bun. Altminteri, este zadarnic să ne oprim multă vreme asupra rezultatelor unei reuniuni care nu slujește decât să demonstreze încă odată divorțul dintre diplomație și realitate.

Toată lumea spune că „pirații" misterioși ai Mediteranei sunt submarine servind cauza generalului Franco. Se mai știe că actele de „piraterie" se comit exclusiv împotriva vaselor cari aduc arme și muniții pentru adversarii generalului.

Naționalitatea acestor vase e rusă, greacă, etc., dar armatorii lor profită de o lacună în legea britanică, preferând să ridice pavilionul Marei Britanii ca să aibă drept la ocrotirea celei mai mari puteri navale din lume.

Fără îndoială, această chestiune a „piraților" n'ar exista, dacă dela începutul ostilităților din Spania, Marea Britanie ar fi fost liberă să aplice politica sa tradițională a neutralității. Dar aceasta cuprindea recunoașterea generalului Franco ca beligerant. Azi vedem cu toții ridicolul de a tăgădui dreptul de a fi beligerant al unui popor, care stăpânește mai mult de două treimi ale Spaniei cu o populație depășind jumătatea totalului. Generalul Franco prezidează un guvern ordonat și face războiul cu o armată disciplinată. Flota lui stăpânește marea. După toate semnele, e un beligerant. A-i refuza această calitate înseamnă a tăgădui evidența faptelor.

(Continuare în pag. 2-a)

„EXPLOZIȚIA 1937"

L'« EXPLO 37 »

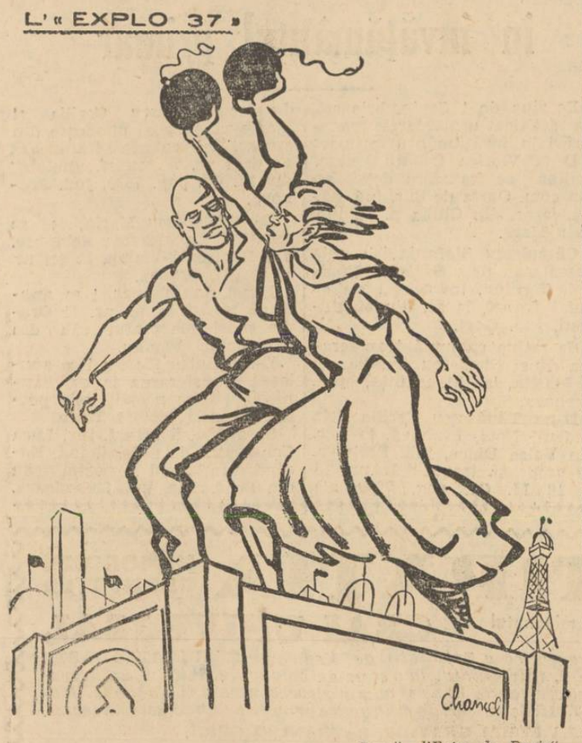

— Unde te duci ?
— In strada Boissière ; dar tu ?
— In strada Pressbourg.

După „l'Echo de Paris"

Pirateria modernă

—oxo—

Un proect român asupra represiunii pirateriei universale

S'a vorbit la Nyon, cu prilejul conferinței internaționale convocată în această localitate în vederea asigurării protecției navigațiunei vaselor de comerț în Marea Mediterană și Marea Neagră, de pirateria. Convenția ce s'a semnat, la Nyon, de Marea Britanie, Franța, U. R. S. S., România, Bulgaria, Turcia, Grecia, Iugoslavia și Egipt, prevede anumite măsuri de protecție a navigațiunii vaselor de comerț și de control al celor două mări interioare, împotriva actelor de pirateria.

Zilele trecute, la Geneva, s'a pus și în discuția adunării Societății Națiunilor problema pirateriei.

Cum România a aderat și ea la convenția dela Nyon, luându-și angajamentul să coopereze cu celelalte puteri riverane ale Mărrii Negre, la protecția navigațiunii vaselor de comerț în această mare și deci la represiunea actelor de pirateria ce s'ar putea produce, este necesar să știm ce se înțelege prin pirateria.

Ca multe alte cuvinte și cuvântul acesta, de origină greacă, și-a pierdut sensul ce l-a avut în antichitate. In Grecia veche, prin pirateria se înțelegea un act de tentație și de violare, — ba chiar un atentat la pudoare.

Zeul Zevs a fost și el considerat un „pirat". Mai târziu, când au apărut în largul mărilor, jefuitorii de corăbii, aceștia au fost numiți „piați", în sensul că au violat legile ospitalității pe întinsul apelor, unde niciun stat nu exercită drepturi de suveranitate. Istoricii greci din antichitate pomenesc de faimosul pirat Dionides, care prins și adus în fața regelui Alexandru al Macedoniei, i-a răspuns semeț, că el a operat pe întinsul mărilor, tot așa cum operează și Alexandru pe pământ.

— *Cum ai îndrăznit tu să-ți atribui stăpânirea mărilor ?, l-a întrebat regele.*

— *Așa cum ți-ai atribuit și tu stăpânirea imperiului pe uscat.*

— *Eu sunt rege și tu nu ești decât pirat !*

— *Ce interes prezintă numele ? — a replicat piratul. „Meseria e aceeași. Dionides a stăpânit mările și a distrus corăbii, așa cum Alexandru stăpânește uscatul și a distrus atâtea imperii..."*

Din acest dialog reese, că pirateria se exercită în largul mărilor, acolo unde niciun stat nu dispune de suveranitate. De aceea, în definiția dată de juriștii dinainte de războiul mondial, pirateriei, se cuprinde, atât brigandajul în largul mării exercitat de particulari prin propria lor autoritate, — fie în timp de pace, fie în timp de război, — cât și absența suveranității statelor în regiunile unde se săvârșesc actele de brigandaj împotriva vaselor de comerț. Cu toate progresele ce le-a făcut omenirea civilizată, ori tocmai din cauza acestor progrese, pirateria a reapărut în epoca noastră sub alte aspecte și amenință să utilizeze în serviciul său, submarinul, mina flotantă, hidroavionul, avionul, telegrafia fără fir pentru semnalizări false, etc.

In asemenea condiții, pirateria modernă s'a extins, căci ea poate dispune atât de domeniul vast al mărilor și oceanelor, cât și de domeniul, mai întins, al aerului, asupra cărora niciun stat nu exercită suveranitatea. Submarinul-pirat, ca și avionul-pirat, pot întreprinde cursele lor de vânătoare și săvârși acte de brigandaj și distrugeri, creând astfel nesiguranța în navigațiunea maritimă și aeriană comercială. De aci s'a impus necesitatea examinării problemei pirateriei moderne în strânsă legătură cu nouile concepții ale dreptului internațional public și cu alegerea mijloacelor de represiune.

După încheierea păcii, când s'au produs în Marea Neagră și în Marea Mediterană, acte de pirateria — în 1920—1923 vasele sovietice din Marea Neagră au atacat și jefuit mai multe vase de comerț, iar vasul-pirat roșu „Ipidijov" a atacat torpilorul francez „Sakhalave" — Societatea Națiunilor a însărcinat o comisie de experți ca să studieze problema represiunii pirateriei în cadrul dreptului internațional public și penal modern.

Atunci, în urma unui studiu documentat și aprofundat, făcut de d. prof. Vespasian V. Pella, eruditul penalist și profesor la Academia de drept internațional din Haga, guvernul român a prezentat Societății Națiunilor, la Octombrie 1926, un proect pentru codificarea represiunii universale.

In art. 1 din acest proect se consideră acte de pirateria toate violările împotriva persoanelor și toate actele de pradă a bunurilor, săvârșite de indivizi, lucrând pe propriul lor risc și într'un loc ce nu se află sub suveranitatea niciunui stat.

Aceste acte sunt considerate periculoase pentru siguranța navigației pe mări și în aer, căci în art. 3 din proectul român, se precizează: „Actele de pirateria nu pot fi săvârșite decât de năvi și aeronave particulare".

Iată cum s'a extins pirateria și în domeniul aerului, ceeace implică anumite măsuri de apărare, de protecție, de control și de represiune din partea statelor civilizate, care să corespundă intereselor lor particulare și intereselor comune ale națiunilor.

Este interesantă această contribuție a României la studiul represiunii pirateriei moderne, în cadrul dreptului internațional public și după noile tendințe ale dreptului penal.

Convenția dela Nyon, la care a aderat și România, nu rezolvă însă complet problema pirateriei, căci ea a fost determinată de un caz particular și de o anumită situație politică.

R. SEIȘANU

S'a prăbușit un avion de bombardament englez

Londra, 17 (Rador). — Un avion de bombardament a căzut în mare în largul portului Conway, pe coasta de vest a Angliei.

Doi dintre ocupanții aparatului au fost găsiți morți. Despre soarta celorlalți doi nu se știe încă nimic.

—oxo—oxo—

Celuloză din paie de grâu

Roma, 17 (Rador) — Prima fabrică de celuloză, extrasă din paiele de grâu, funcționează în condițiuni foarte bune de producție, la Foggia.

In fiecare zi această fabrică produce 250 chintale celuloză și 360 chintale hârtie.

Foc mare la Viena

Viena, 17 (Rador). — Celebra „rotondă", unde se ține în fiecare an târgul dela Viena, a fost distrusă de un violent incendiu.

Cauzele incendiului n'au putut fi încă stabilite. Mai multe clădiri din Prater, situate în vecinătatea rotondei, au avut de suferit din cauza focului.

*

La miezul nopții focul continua cu furie în ruinele Rotondei.

Pompierii au renunțat la gândul de a stinge focul și se mărginesc doar să apere clădirile din vecinătate.

Ancheta poliției continuă. Câțiva suspecți au și fost supuși unui sever interogatoriu al cărui rezultat nu se cunoaște încă.

AVEREA ȚĂRANULUI

de A. CORTEANU

Până la 1864, când au fost împroprietăriți țăranii pe moșiile boerești, averea unei familii de țărani consta în vite și în numărul brațelor de cari dispunea familia. Cu cât avea copii mai mulți, cu atât țăranul era mai bogat, fiindcă putea ține vite mai multe și putea face și mai multă arătură. Populația era foarte rară și pământ se găsea din belșug. De aceea munca avea singură valoare. Cearta dintre țărani și boeri se ducea numai în jurul obligațiilor de muncă, pe cari boerii le impuneau țăranilor.

De la 1864, lucrurile s'au schimbat. Țăranii au devenit proprietari de pământ, iar obligațiile lor de muncă pe moșiile boerești — claca — au fost răscumpărate de stat.

Intenția legiuitorului de la 1864 era de a face din țărani cetățeni liberi și stăpâni pe destinele lor. Interese mari de ordin național și politic, cereau ca pătura țărănească să devie independentă de marea proprietate. La acest rezultat nu se putea ajunge decât prin înzestrarea familiei țărănești cu pământ de cultură pentru hrana oamenilor și cu islaz pentru hrana vitelor. Intinderea de pământ dată fiecărei familii țărănești s'a socotit după numărul vitelor trăgătoare și a vacilor de lapte. Așa, celor cu patru boi și o vacă li s'au dat 11 pogoane, celor cu doi boi și o vacă, li s'au dat 7 pogoane și 19 prăjini, celor numai cu o vacă li s'au dat 4 pogoane și 15 prăjini. In Moldova li s'au dat după aceeași clasificație, câte o întindere echivalentă, poate ceva mai mare, socotită în fălci.

Judecând acum sensul acestei reforme, lesne putem deduce, că țăranii din prima și a doua categorie aveau un inventar prea mare pentru proprietatea lor. Și fiindcă proprietarul moșiei nu ținea inventar agricol, mai ales în Muntenia, iar a treia categorie de țărani nu putea ține vite de muncă din cauza sărăciei, rezultatul era că, înainte ca și după împroprietărire, toată munca la care se cer vite de tras, cum e aratul, căratul, transportul la târg sau la schelă, etc se făcea numai de țărani cari aveau boi sau cai de jug.

Vita de muncă a rămas deci, și după împroprietărire adevăratul sprijin al țăranului. Ne a-

(Continuare în pag. 2-a)

Un scurt bilanț

Sau, dacă vroiți, un scurt popas, ca să cercetăm puțin și cu toată obiectivitatea necesară, stadiul în care se găsește lupta pentru afirmarea primatului național. Această cercetare este utilă în sensul că ne ajută să obținem o oglindă mai fidelă a situației. Să vedem ce s'a realizat până acum, ce mai este de realizat până la izbânda finală și care sunt piedicile ce se pun deacurmezișul izbândei.

In primul rând, două constatări, cărora noi le atribuim o importanță deosebită.

Cea dintâi constatare este că, ceeace se credea la început că este o utopie, o iluzie nepermisă, astăzi e socotit ca o realitate posibilă, ca o realitate ce se impune zi de zi cu o forță mai mare și mai vizibilă. In adevăr, se credea ca o iluzie a unor naivi, ca un fel de luptă cu morile de vânt, lupta porhită pentru înscăunarea românilor în situațiile și drepturile lor firești, punerea în mâinile lor a frânelor vieții politice, culturale și economice.

Bine înțeles, lupta încă nu e câștigată, așa că românii nu sunt încă stăpâni pe situațiile și drepturile ce li se cuvin după logica și dreptatea cea mai elementară. Dar se merge hotărît în spre această țintă și nu este putere, precum nu sunt mijloace, oricât ar fi ele de viclene și perfide, care să poată opri mersul înainte al ideii naționale cu tot ceeace se înțelege prin expresiunea „ideia națională". Asupra acestui punct nu se incape nici o îndoială.

A doua constatare importantă. Opinia publică românească s'a trezit din indolența în care era adormită înadins. Asistăm dela o vreme încoace la o mobilizare pe cât de impresionantă, pe atâta de necesară, a conștiințelor românești. Văicărelile celor cari își văd primejduite situațiile privilegiate de care se bucurau sau continuă încă a se bucura, ca și infamiile debitate pe socoteala fruntașilor mișcării naționale de către unii indivizi, cărora îți vine mai mult să le plângi de milă, sunt mai de grabă o confirmare a adevărului, că mișcarea națională e pe drumul bun, pe drumul ce duce la victorie.

Ca o urmare oarecum firească atitudinii din ce în ce mai dârză și mai hotărîtă, adoptată de opinia publică, trebue făcută constatarea de o importanță egală, că necesitatea de afirmare a primatului național s'a impus pe primul plan al preocupărilor și programelor partidelor noastre politice. E un curent căruia cei ce s'ar încumenta să i se impotrivească, sunt osândiți să fie scoși din circulație, să fie înlăturați din viața publică.

Din această constatare se desprinde ca un corolar logic adevărul ce urmează : oricare ar fi partidul sau coaliția de partide care vor lua succesiunea partidului liberal, guvernul viitor nu va putea dăinui și nu va putea realiza ceva de folos, decât cu condiția ca, mai înainte de orișice alte puncte din program, să caute a traduce în practică primatul național. E de prisos să subliniem că prin primatul național înțelegem primatul cetățenilor, cari sunt români etnici.

Opinia publică nu-l va lăsa să se abată dela acest imperativ, dictat de instinctul de conservare a neamului și a țării.

Credem că nu e fără folos să relevăm încă un adevăr. Adevărul că s'a spulberat legenda, mincinoasă cum sunt cele mai multe legende, despre o așa zisă nepricepere înăscută a românului în ce privește ramurile de activitate economică.

Lipsa de orice teminicie a acestei legende s'a dovedit în ultimii ani de acută criză economică și financiară, când s'au prăbușit atâtea instituții și întreprinderi, care se găseau în mâinile neromânilor, pe când instituțiile și întreprinderile întemeiate și conduse de români au rezistat cu succes furtunii ce se stârnise. Aceasta pentru trecutul apropiat.

Pentru prezent, vedem cu o legitimă satisfacție cum un tineret, al cărui capital de bază este onestitatea, entuziasmul și credința în izbândă, se avântă cu tot curajul în domeniul vieții economice, aplică, adică, naționalismul pe teren și obține rezultate ce îndrăptățesc prevederi optimiste pentru viitor.

N. BATZARIA

Manevrele armatei franceze

au făcut din nou dovada puternicei organizări militare a Franței

Paris, 17 (Rador). — Marile manevre ale armatei franceze, care s'au desfășurat în regiunea Alençon, au luat azi sfârșit. Ultima fază a operațiilor a fost însemnată prin contra-ofensiva victorioasă a partidului albastru.

După terminarea operațiilor, d. Daladier, ministrul apărării naționale, a întrunit pe reprezentanții presei, cărora le-a făcut următoarele declarații :

„Tineam să văd cum se comportă pe teren materialul, în parte nou, cu care avem datoria să înzestrăm repede toate formațiunile armatei.

„Cred că pot spune, după părerea oamenilor însărcinați cu punerea în aplicare a acestui material că el s'a comportat admirabil. Așa după cum ați putut constata, Franța posedă mijloacele de a-și face singură respectate libertățile și interesele ei permanente.

„Spun aceasta fără efect oratoric, dar cu convingerea adâncă a omului, care văzând lucrurile de aproape poate da această asigurare patriei".

D. Daladier a subliniat apoi importanța prezenței la manevre a d-lui Hore Belisha, ministrul de război al Marei Britanii.

„Atâta timp cât Marea Britanie și Franța vor fi unite, atât timp cât vor fi hotărite să se împotrivească oricărei agresiuni, pacea lumii, a precizat d. Daladier, va fi menținută".

D. Hore Belisha a făcut la rându-i următoarele declarații :

„Socotesc ca fiind imbatabilă această armată, care este expresiunea solidității națiunii franceze. Am fost impresionat profund de inteligența armatei și de felul în care ea știe să se adapteze situațiilor. N'am găsit o armată „țeapănă" și mecanic disciplinată. Iar în ce privește soldații, am fost izbit de rezistența lor la intemperii și de avântul lor. Sunt sigur că acești oameni sunt gata să facă orice pentru Franța".

Ministrul de războiu al Marei Britanii a adus deasemeni omagii generalului Gamelin, șeful marelui stat major al armatei franceze, care este „unul din cei mai remarcabili ofițeri ai vremii".

D. Hore Belisha, ministrul de război al Angliei (x), întâmpinat de prefectul departamentului l'Orne și de d. general Gamelin, șeful statului major francez (xx), la Alençon, centrul manevrelor.